

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสารที่เป็นนโยบายของรัฐ รวมถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 การกำหนดแหล่งข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ศึกษาเอกสารที่เป็นนโยบายของรัฐ รวมถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาทางเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้เกิดการพัฒนารอบแนวความคิดและแนวทางการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-อนุรักษ์ และการเกษตร เพื่อเข้าใจถึงหลักการและวิธีการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวความคิดเรื่องความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจที่พักโฮมสเตย์ แนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาชนบทแบบยั่งยืน แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการด้านการตลาด แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องโฮมสเตย์หรือธุรกิจที่พักแบบชุมชนมีส่วนร่วม (Homestay Community Based) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วผู้ศึกษายังได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ข้าราชการ องค์กรเอกชน NGO ผู้รู้ ครู-อาจารย์ และเพื่อน ๆ นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น การสัมมนาเรื่องมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ครอบรอบ 40 ปี เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2543, การสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “วิพากษ์ความเจริญเติบโตและการพัฒนาแบบยั่งยืนในมิติของศักยภาพและขีดความสามารถ จัดโดย มูลนิธิไฮนริค เบิลล์ ระหว่าง 16-17 กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ เป็นต้น

3.2 การกำหนดแหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสถานการณ์ การตลาดธุรกิจท่องเที่ยวและโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองที่ผ่านมาและกำลังเป็นอยู่ในขณะนี้ ตลอดถึงสภาพของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ฉะนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

3.2.1 ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้อาวุโส เจ้าอาวาส สมาชิก อบต. 2 ท่าน ตัวแทนเจ้าของร้านค้าในหมู่บ้านซึ่งมี 5 ราย ผู้วิจัยเลือกมา 1 ราย ตัวแทนร้านอาหาร 2 ราย เลือกมาให้ข้อมูล 1 ราย กรรมการสหกรณ์ไฟฟ้าพลังน้ำ และมัคคทายกรวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลหลากหลาย มองสภาพการณ์ท่องเที่ยวและการตลาดโฮมสเตย์บ้านแม่กำปองที่แตกต่างกัน อีกทั้งสามารถบอกถึงความเป็นมา ประวัติหมู่บ้าน และการประกอบอาชีพก่อนที่จะมีโครงการดังกล่าวเกิดขึ้น ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3.2.2 สมาชิกในกลุ่มโฮมสเตย์ ซึ่งมีสมาชิกทั้งสิ้น 8 ราย ผู้ศึกษาเลือกมาให้ข้อมูล 2 ราย มัคคุเทศก์ท้องถิ่น 8 ราย ผู้ศึกษาเลือกมา 2 ราย ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนกลุ่มอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้าน ตัวแทนชมรมผู้ผลิตสมุนไพร ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรอีกอย่างละราย รวมกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการนี้จำนวน 10 ราย ซึ่งมีความชำนาญในด้านการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน และมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากทางโครงการฯ ให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

3.2.3 เจ้าหน้าที่และองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการหมู่บ้านอนุรักษ์โฮมสเตย์แม่กำปอง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ ได้แก่ บุคคลจากหน่วยงานต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขตภาคเหนือ
- 2) สาธารณสุขตำบลห้วยแก้ว
- 3) สาธารณสุขอำเภอ ของกิ่งอำเภอแม่ออน
- 4) เกษตรตำบลห้วยแก้ว
- 5) เกษตรอำเภอ ของกิ่งอำเภอแม่ออน
- 6) นักพัฒนากรอำเภอ นายอำเภอ ของกิ่งอำเภอแม่ออน
- 7) กำนันตำบลห้วยแก้ว

- 8) ประธานบริหารองค์การสวนตำบลห้วยแก้ว
- 9) ผู้ใหญ่บ้านตำบลห้วยแก้ว
- 10) ตัวแทนบริษัทนำเที่ยว บริษัทเอราวัณ พี.ยู.ซี ทัวร์
- 11) เอ็มจีไอ
- 12) เจ้าของบริษัท เอราวัณ พี.ยู.ซี ทัวร์
- 13) หัวหน้าป่าไม้
- 14) ครูใหญ่ถนัด คำก้อน โรงเรียนวัดแม่กำปอง กิ่ง อ. แม่ออน จ. เชียงใหม่

3.2.4 นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมในหมู่บ้านแม่กำปองและหมู่บ้านธารทองกับพื้นที่ใกล้เคียง โดยผู้ศึกษาได้เลือกผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมในหมู่บ้านฯ ระหว่างเดือนตุลาคม 2543 – เมษายน 2544 และใช้วิธีสังเกตการณ์จากนักท่องเที่ยวว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจและให้ความสำคัญในด้านใดบ้าง ความคาดหวังและอยากให้หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์-นิเวศ-โฮมสเตย์แม่กำปองในอนาคตเป็นเช่นไร ซึ่งนักท่องเที่ยวทุกคนได้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยมาก โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับเหตุจูงใจและความต้องการเข้ามาท่องเที่ยว ความเหมาะสมในการจัดพื้นที่ จัดกิจกรรม ความสวยงามของสถานที่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การให้บริการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวแนะนำให้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาต่อด้วย

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้นำวัตถุประสงค์การวิจัยไปแตกในตารางแจงวัตถุประสงค์ออกเป็นวัตถุประสงค์ย่อย แหล่งข้อมูล เครื่องมือ และวิธีการจัดเก็บข้อมูล (ภาคผนวก ก.) จากนั้นจึงสร้างเครื่องมือขึ้น โดยเครื่องมือในการวิจัยประกอบไปด้วย

3.3.1 ตัวผู้ศึกษาเอง ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต ตั้งคำถาม จดบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ขั้นตอนการศึกษาสถานการณ์ท่องเที่ยวในหมู่บ้านแม่กำปองนั้น ผู้ศึกษาได้เข้าไปสอบถามพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ยึดหลักการที่เป็นกลางคือ มุ่งพิจารณาและวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทั้งจากมุมมองของคนภายนอกและมุมมองของคนภายในชุมชน โดยมีได้เอากฎเกณฑ์ของผู้ศึกษาและกฎเกณฑ์ของทฤษฎีเข้าไปยึดเหี้ยมหรือตัดสิน หากแต่ผู้ศึกษาได้ให้กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำ ผู้รู้ และสมาชิกของชุมชน

3.3.2 การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ศึกษาใช้กำหนดหัวข้อสำหรับสอบถามพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลไว้อย่างกว้าง ๆ และสามารถที่จะสัมภาษณ์เจาะลึกได้ทันที เมื่อปรากฏรายละเอียดของข้อมูลที่น่าสนใจ โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1) สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-อนุรักษ์และธุรกิจโฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง หมู่ที่3 ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

1.1 อุปสรรคด้านการท่องเที่ยว

- จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพักค้างคืนแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
- ความต้องการเที่ยวชมธรรมชาติ-ศึกษาวิถีชีวิต

1.2 สาธารณูปโภค/ สาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านแม่กำปอง

- สถานที่จอดรถ
- ศาลาพักผ่อนชมวิว/ ที่พัก และอื่น ๆ เช่น จุดตั้งเต็นท์ ลานแคมป์ไฟ
- ห้องสุขา , ห้องน้ำ
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- ที่รองรับขยะมูลฝอย

1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว

- ศูนย์ข้อมูล/ ศูนย์รับรอง
- การบริการขนส่งภายในเส้นทาง
- ป้ายสื่อความหมาย
- เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติที่เป็นสากลดูง่ายไม่ยุ่งยาก
- การบริการอาหาร เครื่องดื่ม
- การบริการที่พัก
- การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศน์
- การเข้าถึงแหล่งที่น่าสนใจ เช่น น้ำตก ดอยมอยล้าน และผาน้ำลอด เป็นต้น
- การจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก
- มัคคุเทศก์ ล่าม

2) ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง

- การรวมกลุ่มทำธุรกิจหมู่บ้านเชิงอนุรักษ์ โฮมสเตย์

- ความจำกัดของงบประมาณ
- ความจำกัดด้านบุคลากร
- อุปสรรคด้านการประสานงานระหว่างรัฐ (ป่าไม้) กับชุมชน (บ้านแม่กำปอง)
- ขอบเขตอำนาจและภาระหน้าที่

3.3.3 แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม เป็นสมุดจดบันทึกที่ผู้ศึกษาใช้สำหรับการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ ประเด็นข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งบันทึกข้อสังเกต และวิเคราะห์ของผู้ศึกษาเองในแต่ละครั้งของการเข้าศึกษาข้อมูลในพื้นที่

3.3.4 กล้องถ่ายรูปและเทปบันทึกเสียง สำหรับบันทึกข้อมูลและเหตุการณ์ที่สำคัญ แล้วนำมาทบทวนความเข้าใจระหว่างวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาหาแนวทางจัดการที่พักแบบชุมชนมีส่วนร่วม (Homestay Community Based) โดยการเลือกพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ศึกษา การศึกษานี้ได้ใช้ตัวแทนชุมชน ข้าราชการ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักของการวิจัย และในบางประเด็นที่ผู้ศึกษาได้นำมาเสริมเพื่อให้การศึกษานี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยมองสภาพการณ์และปัญหา รวมถึงแนวทางที่สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการตลาดธุรกิจโฮมสเตย์

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการศึกษานี้ได้เริ่มศึกษาถึงความเป็นมาของโครงการโฮมสเตย์ และศึกษาถึงสภาพการณ์ท่องเที่ยวในหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงเวศแม่กำปองและหมู่บ้านพื้นที่ใกล้เคียงก่อน เพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมกับข้อเสนอแนะของบุคคลในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหมู่บ้านเชิงนิเวศแม่กำปอง เพื่อวิเคราะห์และวางแผนสำหรับบริหารจัดการการตลาดโฮมสเตย์บ้านแม่กำปอง เพื่อทำความเข้าใจภาพรวมดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

3.4.1 การสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน

ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการข้อมูลแบบเจาะลึกในประเด็นหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลล้วนมีภาระหน้าที่ที่สำคัญและมีเวลาให้การสัมภาษณ์ไม่มาก

บางครั้งต้องรอนาน บางครั้งต้องกลับไปใหม่ 2-3 ครั้ง เพราะท่านเหล่านั้นไม่ว่าง ผู้ศึกษาเองก็ต้องการให้เกิดความสนิทสนมกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อการขอข้อมูลหรือการวิจารณ์ที่อาจมีขึ้นในอนาคตต่อไป อีกทั้งพื้นที่ศึกษานี้ บริษัท เอร่าวิณ พี.ยู.ซี จำกัด ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประสานดูแลการตลาดให้ชุมชน หนึ่งหมู่บ้านแม่กำปองกับบ้านของผู้ศึกษาก็สะดวกสบาย ถนนดีมาก การเดินทางโดยรถยนต์เพียง 1 ชั่วโมงก็เข้าพื้นที่หมู่บ้านโฮมสเตย์แม่กำปองแล้ว การคมนาคมสะดวกตลอดปี 24 ชั่วโมงและตลอดปี ซึ่งการพูดคุยสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลจะเป็นผลให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ศึกษาและคณะยังได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น พิธีต้อนรับแขกผู้มาพักค้างโฮมสเตย์ พิธีเปิดป้ายหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พิธีทางศาสนาต่าง ๆ เช่น ไส้สวนกรรม หรือการอยู่กรรมป่าช้า งานร่วมต้อนรับท่านผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและคณะ ททท. ทัวประเทศลิตทิตทัวไทยมาเยี่ยมให้คำแนะนำหมู่บ้านเมื่อวันที่ 16 ธ.ค. และปีใหม่ นับว่าได้สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนเป็นอย่างมาก

3.4.2 การสังเกตข้อมูลทางกายภาพ

การสังเกตรอบหมู่บ้านแม่กำปอง บ้านธารทอง พื้นที่ใกล้เคียงโดยเริ่มตั้งแต่การสังเกตข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ที่ตั้งหมู่บ้าน ขอบเขตพื้นที่หมู่บ้านและการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพและชนิดของป่าและพันธุ์พืชที่เกษตรกรเพาะปลูก ความสูงต่ำของพื้นที่ แม่น้ำ ถนน การตั้งบ้านเรือน รวมถึงการสอบถาม สังเกต และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน การปฏิบัติของแต่ละบุคคลและกลุ่มคนที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำธุรกิจ และการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โฮมสเตย์ ซึ่งเป็นจุดหลักของการศึกษานี้

3.4.3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีสัมภาษณ์กึ่งโครงการ คือ ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นสำคัญไว้ก่อน แต่ระหว่างการสัมภาษณ์ใช้วิธีหยุดคุยสอบถาม เชื่อมโยงเรื่องราวให้ลื่นไหล ซึ่งในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้เป็นประเด็นสำคัญ ๆ 3 ประการด้วยกัน คือ

1) ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านแม่กำปอง ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์พูดคุยกับปลัดองค์การบริหารตำบลห้วยแก้ว ผู้ใหญ่บ้านแม่กำปอง ประธานกลุ่มสมุนไพโร จักสาน ดีเหล็ก กรรมการประชาคม กรรมการ อบต. นายอำเภอกิ่งอำเภอแม่ออน เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวเขตภาคเหนือ 1 และชาวแม่กำปองได้เรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวบ้านแม่กำปองและใกล้เคียงฤดูกาล จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชม นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ-อนุรักษ์ บรรยากาศการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านเชิงนิเวศแม่กำปอง

2) ประเด็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์พูดคุยกับประธานฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว พัฒนาการอำเภอ กลุ่มผู้ทำสวนสมุนไพร กลุ่มมัคทายกวัด และชาวบ้านแม่กำปอง บ้านธารทอง ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อจำกัดในด้านบุคคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ งบประมาณ อำนาจหน้าที่รับผิดชอบโครงการฯ ความขัดแย้งภายในและภายนอกชุมชน

3) ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านเชิงนิเวศ-อนุรักษ์ และโฮมสเตย์แม่กำปอง ผู้สัมภาษณ์ได้พูดคุยกับสหกรณ์อำเภอ เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ นายอำเภอกิ่งแม่ออน ประธานฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว กำนันตำบลห้วยแก้ว ผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่กำปอง ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวเขตภาคเหนือ 1 ประธานกลุ่มสวนสมุนไพร สมาชิกกลุ่มธุรกิจจัดที่พักโฮมสเตย์ และมัคคุเทศน์ท้องถิ่น ครูใหญ่ ครูโรงเรียนวัดแม่กำปอง สมาชิกกลุ่มสตรีบ้านแม่กำปอง ผู้จัดการโรงไฟฟ้าพลังน้ำแม่กำปอง ผู้จัดการโครงการหลวงตีนตก ถึงการบริหารงานตามโครงการและจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวว่ามีอะไรบ้าง ความพร้อมในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยวว่ามีความเหมาะสมหรือยัง และควรปรับปรุงแก้ไขในด้านใดบ้าง สิ่งอำนวยความสะดวกและให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว และหมู่บ้านโฮมสเตย์มีหรือยัง เหมาะสมเพียงใด องค์กรใดควรที่จะมีส่วนรับผิดชอบในหน้าที่อะไร ซึ่งจุดเด่น จุดด้อยของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ตรงไหน ? ประชาชนหรือองค์กรได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ หรือไม่อย่างไร ? ทำหน้าที่เป็นคำถามที่ผู้ศึกษาสอบถามผู้ให้ข้อมูลหลักในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจโฮมสเตย์และหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-อนุรักษ์แม่กำปอง

3.5 การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลและตรวจสอบไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยในทุก ๆ ครั้งของการพูดคุยกับชาวบ้านและผู้ให้ข้อมูลได้พยายามตั้งคำถามให้เขาเหล่านั้นช่วยคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ทัศนของคนแต่ละแง่คิด ซึ่งถือว่าเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วย ผู้ศึกษาได้ปรึกษาผู้รู้ เพื่อนนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา การทำคั่นคว้าแบบอิสระนี้ด้วย จึงทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นการตรวจสอบข้อมูลอีก

ชั้นหนึ่ง งานวิจัยนี้ได้ใช้เวลาศึกษาจนแน่ใจว่าข้อมูลที่ได้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยถึงแนวทางการจัดการธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีในการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดขั้นตอนต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนที่ศึกษาโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาในแต่ละครั้งทำการแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่พร้อมกับพิจารณาถึงความพอเพียงและความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง ประชากร อาชีพ การคมนาคม และสาธารณูปโภค เป็นต้น รวมทั้งสิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวกและความสามารถในการเข้าถึง เพื่อวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงในประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและด้านธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วม

2) การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของชุมชนที่ศึกษา ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ของชุมชนและแนวโน้มการจัดการธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วมของชุมชน อธิบายข้อมูลในเชิงพรรณนา ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์จะถูกสรุปเป็นหมวดหมู่ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วม แต่ละประเด็นการศึกษาจะถูกนำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศักยภาพของชุมชน วัฒนธรรมชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยอยู่ภายใต้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อชี้ให้เห็นแนวทางการจัดการธุรกิจบ้านพักแบบชุมชนมีส่วนร่วมของบ้านแม่กำปอง